

آبونه شرائطی

ممالک عثمانیه ده سنه لیک (۶۵)، الق
آبونو (۳۵۱) غروشدور .

ممالک اجنبیه ده سنه لیک (۱۷۱)، الق
آبونی (۹) فرانقادر .

ارازه خانه

باب عالی جاده سننده دائره مخصوصه

اضطرابات

آبونه بدلی پشندر .

§

ممالک . وفاق آثار مع الممنونیه قبول
اولنور . درج ایدله بن یازیلر احاده
اولونماز .

الشرایط

۱۳۳۰

اضطرابات

رساله مزه ن آلمدیغی کونستانتینک شرطیله
پتون یازیلر هر هانکی برهزته طرفدان
اقتباس اولونه بیلیر .

§

مکتوبلرک، امضالرک واضح و اوقوناقلی
اولمسی و آبونه صره نومروسن محترمی
بولونمسی لازمدور .

§

ممالک اجنبیه ایچون آبونه اولازلر
درسلریشک فرانسرجه ده یارلمسی و ما
اولنور .

§

پاره کوندرلدیکی، ان نهینه د تراول یغسک
واضعا بیلدیلمسی زجا اولنور .

فیلمین مکتوربری :

۶

— بولده —

بوندن اولکی بش مکتوبده هندستانده کچیردیکم یکریمی طقوز کون ظرفنده مشاهده ایتمش اولدیغ احوالی قسماً عرض ایتشیدم . هند مسلمانلرینک شایان تأسف و محتاج اصلاح بعض اطوار نامناسبه سنی بو مکتوبده ایضاح ایددجکم .

هندستانده دین نامنه یاپیلمه مسخره لقمه :

بر کره هندستانده فرق اسلامیه نك همان یتمش اوچنه منسوب جماعات واردر . بو اختلاف مذاهب اوتهدنبری بین المسلمین جاری ایسه ده هندستانده کی جریان اختلاف بوس بوتون بشقه در . هر فرقه منسوبینی دیگر فرقه منسوبینی خارج از دین عد ایده جک قدر افراطه واریرلر ، کیمنی شرک ، کیمنی کفر ایله اتهام ایدرلر . تفسیق ایله اکتفا ایدن همان هیچ یوق کیدر . بو حال اسف اشتکاک باعث یکاناسی هر نسله زی علمایه کیرمش و بعض تصبه و قریه لرده ، کسب اعتبار ایتمش بعض عالم طاسلاقرینک القات افراطکاراندریدر . عوام قسمی همان کاهه کله توحید ایله فرائض خمسه دن بشقه بر قاج ده اولیا اسمنی بیلیر ، غایت ساده دل و نظافته هیچ رعایت ایتمز کساندن عبارت در . بونلر اعتقاد و عملده عالم طاسلاقرینک بازیجه کیفیدر .

بو طاسلاقرک بعض اجتهادانی عرض ایدیم: مثلاً کتوده درت بش مبتدع چیقور ، ذات اقدس حضرت رسالتنهای ایچون عینی الله در ، دیور . و بونی بیچاره جهله به قبول ایتدیر یور . اودر جهده کی بونی قبول ایتیه نلر کافر صاییلور . دیگر طرفده بش التي حریف ظهور ایدیور . بش وقت نماز چوقدر ، بروقت نماز کافیدر ، دیور و رأینی قبول ایده جک بر چوق تپوروران بولیور . اوبریانده بریمی دها چیقور : اوروج حقنده درلو درلو سفسطه لر در میانیه اراده ذاتیه سنه مالک اولان ایچون اوروجک لزومی اولدیغنی ادعا ایدیور . « قادیان » قصبه سنده بری چیقور : بوده مسیح منتظر اولدیغنی ادعا ایدیور ، آیات صریحه و محکمه بی ایسته دکاری کی تاویلده قالیقشورلر .

درویشانک روش و رفتاری دخی اهل اسلامه قان اغلاته جق حالده در . بونلرک بر چوغی اولیاء اللہک نعوذ بالله الوهیتنه ، بعضیلرینک ده رسالته قائل اولور . مجالس ذکرده فاحشه لری بیله بولندیر یور و بونلره الهی اوقوتورلر . بونی جده دن بومایه قدر یولداشم اولان جولتان شهری رئیس نواب احمد یارخان کمال سلامت قلب ایله سویلیدی . و کندیسنک بو مجلسارده دفعتله اثبات وجود ایتدیکنی ا کلاتدی . بونک شرع شریف احمدی به کلیاً مغایر اولدیغنی ، محل مذکورک رئیس کندیسنی اولدیغندن مسئولیت معنویه نك هر کسدن زیاده کندیسنه توجه ایده جکنی ، بو کی احوال بی ادبانه نك ارواح اولیاء الهی معذب ایده جکنی ، قاعل و مروجلری حقنده غضب الهی بی داعی و نعوذ بالله سوء خاتمه به

سبب اوله جغنی ا کلاته رق بو عادت سیئه نك همان از اله سنه همت ایتسنی لسان مناسبه کندیسندن رجا ایتدم . بو ذات اوقور بازار ، تاریخ اسلامی ایجه بیلور ، اولدجه علوم دینی به دخی و قوفی اولمقله برابر بو عمل نك مشروعی مباح ، بلکه موجب ثواب بیلور دی .

مقام مشیخته ترتب ایدره وظیفه مرهمه :

بونله طریق حقندن عنول ایدنلر بورالرده پک میدولدر . مقام جلیل مشیخت بونلری نظر دفته آملی ؛ لازم کن چاره لره توسل ایتلی در . بر طرفدن بونلرک ا کلایه جقاری لسانلره کتابلر ، رساله لر ؛ دیگر طرفدن ینه شرق لسانلرینه واقف فدا کار مرشدلر کوندر ملی در . مقام جلیل مشیخت ایچون بو بو بونک بر فریضه دینی در .

علمای هنددن بر چوقلریله کوروشدم ، بونلرک ایچنده خالص اهل سنت اوله رق یالکز دیو پند مدرسه دینی سی مدرسین کرامیله بومدرسه مأذونلرینی کوردم . بومدرسه ده طلبه موجودینک ۷۰۰ افندیغن عبارت اولسی ومدرسه نك قرق یدی سنه اول تأسیس ایدلمش بولمنی اعتباریله مأذونلری چوق اولمق لازم کلیرسه ده بو کثرت مسلمان میلیون نفوسی صایان اهالی اسلامیه نك عددینه نسبتله آز اولدقدن بشقه بعض ارباب بدعت طرفندن جود و عطا لته اتهام ایدلر کلرندن بر چوق یرلرده حازر اعتبار اوله میورلر . ایشه بونلرک مسلك صحیح اسلامیلرینی تأیید و نشر ایچون مقام جلیل مشیخت هر درلو مظاهر تده بولونملی ، بو طلبه ایله تأسیس مناسبات ایتلی در .

اساساً هند مسلمانلرینک مقام خلافت عظمایه قارشنی اولان مرابطیت معنویه لرینی تقویه به وسیله اوله بیله جک آنحق بویله خالص اهل سنت اولان علمای کرامدر . بونلرک محبتی علمانه و دیندارانه در . دیگر نرک ابراز ایتدکاری آثار محبت ، بونلرک فیض تلقینی اولدقدن بشقه ، اکثریا غرضه مستندر . نته کم حرب اخیره بر چوق اعانات جمعه موفق اولان بعض نوهوسلر بو اعاناتک مهم بر قسمی در جیب ایتشلر در . هند معتبرانی اراسنده بر قسم دها واردر که بونلر همان انکلز لشمش کیتمشدر . عوام ناسک شدت تبصیلری اولسه بونلردن کیم بیایر نه جوهر لر ظهور ایدر ؛ سیل انرشادک مقالات اخیره سنندن بری اشبو معروضاتی تأیید ایتکده در .

هند مسلمانلری آرسنده اهتمامات سیاسی :

برده هند مسلمانلری آراسنده سیاست دخی اختلاف موجود در . بر قسمی هند پتپرستلریله بر لشوب بر هند ملیتی تشکیل هوسنه دوشمشدر . قسم دیگر ایسه پتپرستلرک عدد نفوس اعتباریله اهالی اسلامیه نك درت مثل اولدیغنه نظراً بونک ذاتاً علم و ثروت اعتباریله ده پتپرستلره نسبتاً پک اشاغی بر مرتبه ده بونان اهالی اسلامیه ایچون پک مضر اولدیغنی در میان ایدرک فکر مذ کوره مخالف بولونیورلر . بوا یکی فرقه یکدیگری حقنده صوک درجه طعن و تشنیع ایدیورلر ، بر لرینی دشمنی تلقی ایدیورلر . لاحول ولا قوه الا بالله .

اسلام امامی جاسوسوں پر بیور :

کلمہ ائمہ و خطبایہ ؛ بونلرک بر جوئی بضاعہ علمیه جہ حازر نصاب اہلیت دکلدردر . قسم اعظمی برلی اولوب بعضیری دہ مکلی ، مدینہ لی ومصر لیدر . بونلردن بر قاچ دانہسی انکلرلرک اہالی اسلامیه اوزرینہ جاسوسلق خدمتی دخی ایفا ایدیبورلر . قالدکو تہدہ جمہ مسجدی امامی بونلرک سر افرازیدر . [۱] بوذات عن اصل مصرلی اولوب شمعی یہ قدر بر چوق کسانک سبب مصیبتی اولمشدر . جہالته انضمام ایدن اخلاق سیئہسی قالدکو تہ اہالی اسلامیه سنک بعض نفوذ دارانی اوزرندہ سوء تأثیر اجرا ایتمش اولملی کہ بر آراق بونی قوغق ایستہ مشلر سہدہ کنندی کبی بعض اجرتلی جاسوسلرک توسطیلہ ینہ ایفا ایدلشدر . بوذاتہ خلف اولوق اوزرہ قالدکو تہ اہالی اسلامیه سنک انتخاب ایتمک ایستہ دکلری بومبایدہ کائن زکریا مسجد نام جامع شریفک مدینہ لی امامی بومناسبتلہ مصرلی امامک کنندیسنہ یازدینی بر مکتوبی عاجزلرینہ کوستردی . دنیادہ نہ قدر رذیل تحقیرات وشتوم وارسہ بو آدم الک فنا بی سچمش ، مکتوبنہ درج ایتمشدر . مدینہ لی ذاتہدہ بوکا جواب اولوق اوزرہ دہا فنا بر شی قارہ لامش . بن ہر ایک طرفک حالت روحیلرینی ایضاح ایدن بورذالتنامہ لری کورونجہ مدینہ لی افندی یہ بوحرکتک آداب اسلامیه یہ مغایر اولدیغنی ، مصرلی یہ بویلہ بر جواب یازدینی تقدیردہ کنندیسیلہ ہمعیار اولدیغنی اثبات ایتمش اولہ جفتدن ، علمای مسلمین بویلہ حرکت ایدرلرسہ جہلانک ادب و تربیہ یی زہدن اوکرہ نہ جکلرینی بیان ایلہ جوابی ارسالدن منع ایتمد . اخوان دینی بو حالہ کورمک تأثرمی بادی اولدیغندر کہ بونلری برر بر عرض وایضاح ایتمد . تاکہ ذات سامی جناب مشیختینہای بین المسلمین توسیع دائرہ سرایت ایتمش اولان بوکبی امور منکرہ نک ازالہسی اسبابنک استکمالنہ ہمتلہ مظهر کمال ثواب الہی اولسون .

اعانہ بر مصر صندہ فہمہ امنیتلرک کلشمشی :

حرب اخیر اٹاسندہ ویریان اعانادن بر قسم مہمنک ہندستاندہ بولنان بعض ارباب نفوذہ ما کل اولدیغنی اکریان بر چوق اہالی واردر کہ بالآخرہ ادامہ اعانہدن فراغت ایتمشدر . برکت ویرسون کہ اخیراً بو نقطہ سیاهی باب عالی خلیل خلد بک افندی یی کوندرمکلہ محو ایندی . مشار الیہ بر ایکی آی ظرفندہ اہالی اسلامیه نک ہر طرفدہ وثوق وحرمتی قرانغہ موفق اولمشدر . اللہ امثالنی کثیر ایلسون .

[۱] ہندستان محارم مخصوصنر توفیق بک دخی بو امام حقندہ مکتوبنک خصوصی قسمندہ شو صورتلہ حسن شہادت ! دہ بولونیور :

« کالدکو تہ کلزدن اول بی تعقیب ایڈہ جک اولان خفیہ بویلسلرینک اسم واشکالی اوکر نمشیدم . کالدکو تہ یہ کلدکدن صوکر خاطر وخیالہ کتیرمدیکم درلو درلو جاسوسلرہ تصادف ایتمد . مثلاً بونلرک بری کالدکو تہ نک اک برنجی بویوک جامعندہ امامانی ایدن بر مصر کویلیسی ایدی . اون انکلر ایراسی آیلوق مقابلدہ بو وظیفہ یی کل شطارتلہ ایفا ایلیوردی . »

واپورده یازدیغ ، شو مکتوبمی ایکی کون صکرہ بعونہ تعالی واصل اولہ جغمز بیناندن کوندرہ جکم . اورادن سنغافورہ ، ایلک واپور ایلہ قیلینہ حرکت ایڈہ جکم .

بیان : ۶ صفر الحیر سنہ ۲۲۲ محمد وجیہ الکیلانی

یکی حروفک ال یازینہ عائد بر قاچ سوز

یازیمزک ، و او قومہ مزک کوجلکنی اک زیادہ حس ایدنلر مکتب ابتدائیہ معلملری ایلہ ، ملل سائرہ یازیلرندن برینی بیلنلردر . یازیمز فوق العادہ در اصلاح ایڈیلہ جک بریری یوقدر دینلردہ وار . اصلاح حروفی ، ویکی یازینک تعمیمی ، بر آن اول ارزو ایدنلردیم . یکی یازی نمونہ لری کورویورم و تقدیر ایڈیورم . فقط ال یازینی ایچون ایکی نقصانیتی واردر . برنجیسی ال یازیندہ ماژوسکول حرفلری یعنی باش یوقدر . ال یازیندہ ہر کلمہ وسوزک باش حرفلری بشقہ برشکلدہ یازمق لازمدر ، چونکہ ماژوسکول حرفلرینک فائدہسی ہر برکلمہ لری فرق ایتمک و یازیلان کلمہ وسوزلری بررینہ قاریشدر مامق ایچوندر . بودہ ممکندر . ال یازیندہ یازیلان باش حرفی نسخ یازینک حرفلری کبی یازمالی ویا خود باش حرفی بشقہ بر شکلہ صوقالیدر . بودہ ممکن اولمازسہ ہر کلمہ نک آرسنہ برر نقطہ ویا خود بشقہ بر اشارت ایساز ایدوب قویمالیدر . فقط مطبعہ ایچون یکی یازیمز مکملدر . ال یازینی ایچون مشکلاتک برنجیسی بودر . ایکنجیسی ایسہ : یکی یازی طبی حروف منفصلہ ایلہ یازیلہ جقدر . فقط ال یازیندہ حرفلری بتشدیرمک ہیچ ممکن دکلدرد . اوت ملل سائرہ یازیلریدہ حروف منفصلہ ایلہ یازیلبور . فقط ال یازیندہ بیتیشیور . چونکہ اجنبی حروفاتنک نہایتلری یعنی اوج طرفلری ہب بر طرفہ مائل اولدیغندن ال یازیندہ بتشمک ممکن اولویور . وبتیشیور . بناء عالیہ سرعتلہ یازیلویور . بزده ایسہ حروفاتنک نہایتلری ہب بر طرفہ طوغری مائل ذک . مثلاً ص م حرفلرندہ حرفلرک نہایتلری کمیسی ضاغہ کمیسی صول طرفہ کمیسی اشاغی طرفہ مائل اولدیغندن ال یازیندہ بتشدیرمہ نک امکانی یوقدر . مطبعہ ایچون ذاتاً بتشمک حاجت یوق . اگر ال یازیندہ حرفلری بتشدیرمک ممکن اولسہ یکی یازیمز علی الاعلادر . اصل نقصانیت جہتی دہ بودر . یازار ایکن حرفلری بتشدیرمہ دن آیری آیری یازمقدہ طبیعی مشکلات وار . وسرعتلہ یازماز وکلمہ لر قاریشہ جق . اجنبی یازیلری بتیشدیکی و آیروجہ ماژوسکول حرفلریدہ بولندیغنی ایچون کلمہ لر قاریشمسیور . خلاصہ : ال یازیندہ حرفلری ممکن مرتبہ بتیشدیرمک ایچون برچارہ دوشونلہ لیدر . ایشتہ یکی یازیمزک مشکلاتی یالکز بوندن عبارتدر .

المالیی حسن افندی زادہ

عارف

ع . اشرف اویب

« توسیع طباعت » مطبعہ سنندہ
باصیلمشدر